

Državni izpitni center

P 2 6 1 A 1 0 1 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 29. maj 2026

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 10.1, 15.1).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 2, 11.2).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 3.1, 7).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat označi samo eno rešitev, če v navodilih ni določeno drugače. Če jih označi več, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 2, 15.2).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	2	♦ sporočevalka/tvorka/avtorica (izhodiščnega besedila) - po smislu, npr., ena od: ♦ bralec/bralci članka/spletnega portala STAznano ♦ tisti, ki ga/jih zanima zgodovina ♦ čas/datum objave (izhodiščnega besedila) ♦ (spletni portal / spletna stran) STAznano / https://znanost.sta.si/ (3133397/neolitske-risbe-iz-bestazovce-slovenski-jamski-biser)		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1 Upoštevamo tudi odgovore sporočevalca/tvorca/avtor.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ C		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.1	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Tako so poimenovane, ker gre za izjemno redke in dragocene risbe v eni od slovenskih jam. ♦ Avtorica jih je poimenovala slovenski jamski biser, ker so prazgodovinske jamske risbe pri nas zelo redke in zato vzbujajo občudovanje.	♦ S to besedno zvezo želi avtorica povedati, da so take risbe prava redkost in zato izjemnega pomena za slovensko kulturo.	1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
3.2	1	♦ A ♦ C		obe pravilni rešitvi = 1
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Prazgodovinske risbe (v jami) ♦ Pike, črte, simboli in figure ♦ (Skrivnostni) simboli na jamskih stenah ♦ Kaj se skriva v jami?		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1 Upoštevamo samo pravopisno pravilne rešitve.
		po smislu, npr., ena od: ♦ (Senzacionalno) odkritje (jamskih) risb ♦ Sprejete risbe se razkrijejo ♦ Kdaj so risbe odkrili?		
		po smislu, npr., ena od: ♦ Sledovi ritualov iz neolitika ♦ Sveto mesto ♦ Jama kot zatočišče in svetišče ♦ Najstarejše svetišče pri nas?		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	2	♦ A ♦ Č ♦ D ♦ F		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1 Če je kandidat označil več kot štiri rešitve, se naloga oceni z 0 točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	3	♦ NE ♦ NE ♦ DA ♦ DA ♦ DA ♦ NE		6 pravilnih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	4	po smislu, npr., ena od: ♦ <u>Kemijska analiza</u> je dokazala, da je bila jama Bestažovca 7000 let nedostopna. Risbe, ki so po vsej verjetnosti imele <u>verski namen</u>, so torej morale nastati pred 7000 leti, lahko pa so še starejše. Ker je bila jama zaprta, je bila <u>zaščiten</u>a <u>pred zunanjimi vplivi</u> in risbe so se ohranile. ♦ Risbe iz Bestažovce so stare najmanj 7000 let, kar so dokazali z radiokarbonsko datacijo oglja. Morda ne bomo nikoli zagotovo vedeli, čemu so bile namenjene, strokovnjaki pa domnevajo, da je bilo v jami <u>svetišče</u>. Jama je bila več tisoč let zasuta in tako je bila klima v njej <u>stabilnejša</u>, zato so se risbe ohranile vse do danes.		3 za pomensko ustreznost povedi (1 za navedbo dokaza starosti risb, 1 za navedbo namena, 1 za navedbo razloga za ohranitev risb) 1 za jezikovno pravilnost povedi Jezikovno pravilnost ocenjujemo, če je kandidat za pomensko ustreznost dobil vsaj 2 točki.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	2	po smislu, npr., dve od: ♦ Hoteli so zaščititi risbe. ♦ Ker so želeli obisk jame omejiti samo za (znanstveno) raziskovanje. ♦ težka dostopnost jame		1 za vsako pravilno rešitev

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Prav se mi zdi, da je jama zaprta za javnost. Tako stare risbe so neprecenljive in obstaja nevarnost, da bi jih obiskovalci uničili. ♦ Če želimo, da se risbe ohranijo, je prav, da ostanejo javnosti nedostopne. Tisti, ki jih želijo videti, si lahko njihovo repliko ogledajo v postojnskem muzeju. ♦ Zdi se mi prav, saj se risbe nahajajo na zelo nedostopnem delu jame. Ogled risb v živo bi lahko ogrozil našo varnost. ♦ Menim, da bi morali risbe ustrezno zavarovati, nato pa obisk jame omogočiti vsem ljudem, saj gre za našo skupno dediščino.		1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10.1	1	♦ 1./prvem		
10.2	2	♦ NE ♦ DA ♦ DA ♦ NE		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
10.3	1	♦ agr.		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11.1	2	po smislu, npr., ena od: ♦ To pomeni, da sta ti dve najdbi v slovenski javnosti zelo dobro poznani. ♦ To pomeni, da večina Slovencev ve zanj. ♦ To pomeni, da ju večina Slovencev pozna.		1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
11.2	1	♦ vedenje		
11.3	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Lepo vedenje je pomembnejše, kot si mislimo. ♦ Tvoje vedenje v šoli je nesprejemljivo.		1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ narisanih		
	1	♦ (so) našli		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13.1	2	♦ 6 ♦ 2 ♦ 4 ♦ 3		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
13.2	1	♦ V (Slovenskem) etimološkem slovarju. / (Slovenski) etimološki slovar		
13.3	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Prevzete besede so v poljudnoznanstvenih besedilih pogostejše, ker zanje včasih nimamo domačih sopomenk. V tem primeru se mi zdijo ustrezne. Če pa se odločamo med prevzeto in domačo besedo, bi po mojem mnenju morali uporabiti slednjo, ne glede na vrsto besedila. Prevečkrat uporabljamo prevzete besede in tako pozabljamo na slovenska poimenovanja. ♦ Raba prevzetih besed se mi zdi primerna, saj je besedilo poljudnoznanstveni članek. Za tovrstna besedila pa je značilno, da vsebujejo tudi prevzete besede. ♦ Uporaba takih besed se mi zdi primerna. Besedila te vrste namreč berejo izobraženi bralci, ki poznajo tudi prevzete besede. ♦ Čeprav to besedilo verjetno berejo le tisti, ki jih take teme zanimajo ali jih dobro poznajo, se mi zdi, da je za nas, običajne bralce, teh besed preveč. Dobro bi bilo, da bi jih avtorica dodatno pojasnila.		1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	2	♦ sežanski ♦ kraško ♦ Mihevčevem ♦ postojnskem		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1 Upoštevamo samo pravopisno pravilne rešitve.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15.1	2	♦ Kdaj ♦ Kam ♦ Od kod		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1
15.2	1	♦ Č		
15.3	2	♦ nedovršni	♦ so prišli	4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1 Upoštevamo tudi vidski par v drugi obliki.
		♦ dovršni	♦ je zapiral	
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	2	♦ v ♦ na ♦ iz ♦ s		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17	2	♦ sestavljena ♦ izpeljanka ♦ zloženka		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18			
Ustreznost besedilni vrsti	1	♦ naslov besediline vrste / izrek vabila	
	1	♦ navedba sporočevalca/organizatorja: Šolski center Srečka Kosovela Sežana	
	1	♦ nebesedne prvine besedila, npr., dve od: – poudarjeni pomembni podatki v besedilu, npr. s krepkim tiskom/velikimi črkami zapisan naslov, čas dogodka, ime organizatorja – likovni elementi – členjenost	2 različni prvini = 1 točka
Vsebina	3	♦ podatki o dogodku: – na kateri dogodek vabimo: otvoritev razstave o arheoloških najdbah na Krasu – kje bo potekal dogodek: npr. v avli ŠC Sežana – kdaj bo dogodek: datum in ura	1 za vsak podatek
	2	♦ okoliščine in potek; vsaj dve navedbi od npr.: – koga vabimo – ob kateri priložnosti bo dogodek: v okviru projektnega tedna – zanimivost razstave – spremljevalni program – ...	2 navedbi = 2 točki 1 navedba = 1 točka
	2	♦ jezikovna pravilnost	2 napaki = – 1 točka, do 0 točk
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	2	♦ slogovna ustreznost – natančnost pri navajanju podatkov – obveščevalno besedilo – brez ponavljanja – enogovorno besedilo brez prvin uradnega pisma (primeri neustreznosti: naslov sporočevalca/naslovnika, kraj in datum, pozdrav, podpis sporočevalca ...) – brez predstavljanja sporočevalca v uvodu besedila (primer neustreznosti: Sem dijak ...)	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino in ustreznost besedilni vrsti dobil vsaj 4 točke.
	12	Če je kandidat napisal uradno vabilo ali obvestilo, ne dobi točk za ustreznost besedilni vrsti in za slog. Če je napisal besedilo druge besedilne vrste, se naloga ovrednoti z 0 točkami.	
Skupaj			

1. primer javnega vabila

ŠOLSKI CENTER SREČKA KOSOVELA SEŽANA

Vse ljubitelje zgodovine vabimo na razstavo

POTOVANJE V PRADAVNINO,

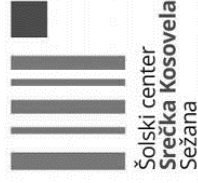
ki jo v okviru projektnega tedna pripravljamo dijakinje in dijaki zgodovinskega krožka.
Na razstavi bodo predstavljene najodmevnejše arheološke najdbe na Krasu.

Otvoritev razstave bo
v ponedeljek, 15. junija 2026, ob 13. uri v šolski telovadnici.

Na otvoritvi nas bo nagovoril jamar Bojan Volk, ki je z Andrejem Mihevcem odkril prazgodovinske jamske risbe v jami Bestažovca.

Vijudno vabljeni!

2. primer javnega vabila

Člani šolskega zgodovinskega krožka vabimo dijake in druge obiskovalce na otvoritev razstave

o arheoloških najdbah na Krasu,

ki bo 29. maja 2026 ob 17. uri v avli šole.

Na razstavi, ki jo pripravljamo v okviru projektnega tedna, si boste lahko ogledali reprodukcijo prvih odkritih prazgodovinskih risb na Slovenskem in številne druge arheološke najdbe. Na otvoritvi bo predvajana tudi animacija najverjetnejšega prazgodovinskega dogajanja v jami.

Veselimo se vašega obiska!

IZPITNA POLA 2

Navodila za ocenjevanje izpitne pole 2 v aplikaciji OPM:

Pred začetkom ocenjevanja najprej v spustnem seznamu izberite interpretacijo, ki jo je kandidat pisal: »VI« za vodeno interpretacijo ali »Sl« za samostojno interpretacijo. Prikaže se le del ocenjevalnega obrazca z merili za ocenjevanje izbrane interpretacije, naloge v neizbrani interpretaciji pa se samodejno označijo kot »NR« (ni reševal). Zato je še pred ocenjevanjem v seznamu kandidatov prikazano, da je del nalog že ocenjen, saj se z izbiro določene interpretacije samodejno (z »NR«) ocenijo postavke druge interpretacije (48 % ali 12 postavk vodene oz. 52 % ali 13 postavk samostojne interpretacije).

1. Vodena interpretacija (VI): Anže Voh Boštlic, Vse ali nič (odlomek), Črna ovca

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelelitev književne zvrsti (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive.	
1	Opredelelitev je napačna.	Odlomek je lirika.
2	Zvrst je poimenovana.	Odlomek spada v epiko.
	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, ker pripoveduje o dogajanju v šoli, vsebuje tudi prvine dramatike, kar se kaže z živim govorom, in prvine lirike zaradi izražanja čustev in občutij.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	Pripovedovalec govori o pretepu v srednji šoli. Po tem dogodku se s sošolci pogovarja o zaposlitvi varnostnika. Vsi so proti, češ da bi bila to katastrofa. Zato je podprl večino. Pri glasovanju je takoj dvignil roko. Bil je edini, zato je ponorel. Drugi so se ob njegovi jezi zabavali, učiteljica se je zadrta nanj, on pa ni mogel verjeti, kaj se mu je zgodilo.
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Pripovedovalec pove, da so se s sošolci prepirali glede zaposlitve varnostnika. Razen njega so bili vsi proti, na razredni uri pa so glasovali drugače. To ga je razburilo.

3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Odlomek pripoveduje o sporu med pripovedovalcem in sošolci. Pred razredno uro so bili vsi proti varnostniku na šoli, le on je imel pomisleke. Ko pa so pri uri glasovali, je bil on edini proti, drugi so bili tiho. Zato se je razjezil.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Pripovedovalec se spominja, da je v šoli izbruhnilo nasilje in ravnatelj je nameraval zaposliti varnostnika. V pripovedovalčevem razredu so bili vsi proti, sam pa se je kljub pomislekom prilagodil večini. Ko jih je razredničarka vprašala po mnenju, je bil edini proti varnostniku, vsi sošolci pa so se potuhnili. Pripovedovalca je to razjezilo, začel je kričati nanje. Razredničarka se je jezila nanj, sošolci so se mu smejali, on pa je osupnil.

Razlaga problema (Razčlemba in razlaga)

Razlaga nesoglasja

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Novica povzroči nesoglasje, ker se ravnatelj odloči za glasovanje.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Vzrok za nesoglasje med dijaki je varnostnik, ker razen pripovedovalca vsi menijo, da jih bo pretirano kontroliral. Le pripovedovalec razmišlja o pretepu pred šolo. V razredu so se pogovarjali o problemu zaradi varnostnika. Vsi pripovedovalčevi sošolci so bili odločno proti. Rekli so, da je varnostnik katastrofa in da jih samo želijo imeti na vrvi. Pripovedovalec pa ni bil prepričan. Rekel jim je, naj racionalno premislijo. Vsi vedo, kaj se je zgodilo pred šolo. Ampak sošolci niso hoteli o kakršni koli debati niti slišati.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Med dijaki se pojavi nesoglasje, ker se ne strinjajo z zaposlitvijo varnostnika. Večina dijakov temu nasprotuje, saj so prepričani, da jih želijo le nadzorovati. Menijo, da bo nadležen, ker bo oviral njihovo svobodo. Pripovedovalec pa o tem ni tako prepričan, kajti nasilje na šoli se mu zdi resen problem. Skrbi ga zaradi preteklega dogodka, zato bi se rad s sošolci pogovarjal, vendar oni o debati nočejo niti slišati. Tudi on ni navdušen nad varnostnikom, ker sam kadi, vendar se zaveda pomena varnosti. Sošolci se raje postavljajo drug pred drugim, kot da bi priznali svoj strah.

Razlaga pripovedovalčevega odziva

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Pripovedovalec ni čisto prepričan.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Pripovedovalec se odloči, da bo tudi on glasoval proti, ker se želi prilagoditi večini. Reče jim, naj malo premislijo. Ampak sošolci o kakršni koli debati nočejo niti slišati. Zato si reče, da bo tudi on podprl večino.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Pripovedovalec skuša v razgretem ozračju umirjeno vplivati na skupno odločitev. Ker vidi, da so nepremišljeni in vsi odločno proti, sošolcem predlaga, naj razmislijo, ali varnostnika potrebujejo ali ne. Ker pa so ostali neomajni, sklene, da se bo prilagodil večini. Glasoval bo tako kot ostali, torej proti varnostniku. Ne želi se prepirati. Odloči se, da bo glasoval proti svoji volji, da se bo prilagodil večini, saj se noče izpostavljal.

Razlaga pripovedovalčevega razburjenja

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Pripovedovalec se razburi, ker išče pozornost.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Pripovedovalec je razburjen, ker sošolci ne naredijo, kar so rekli, in ker ga pustijo, da se izpostavi in osmeši, nihče pa ne pove resnice. Takrat ponori. Reče jim, da so hinavci, da so se usrali in da nobeden ne upa dvigniti roke. Očita jim, da so ga pustili izviseti, da je zdaj črna ovca. Zaradi njihovega smeha ne more verjeti, kaj se mu je zgodilo.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Ker pripovedovalec pri uri edini dvigne roko, da je proti varnostniku, ga potuhnjenost sošolcev seveda zelo razburi. Pred uro se je odločil, da bo zaradi večine proti, a pri glasovanju ostane sam, izpostavljen. Kričati začne, ker ga pustijo na cedilu in ker se počuti izdanega ter izigranega. Pred učiteljico je videti, kot da se samo on ne strinja z zaposlitvijo varnostnika, kar sploh ni resnica, zato je še toliko bolj razočaran. Ker se mu sošolci smeji in se norčujejo iz njega, je jezen, prizadet in užaljen.

Utemeljitev s citatom (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	»Dobro, sem si rekel, bom pa podprl večino in bom tudi jaz proti.«
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. Namesto citata je opisan primer.	»A ko pogledam okoli sebe, sem edini.« / »Ampak res, EDINI.« / »Jaz pa sem mislil, da sanjam.« / »Nisem mogel verjeti, kaj se mi je zgodilo.«
2	Citat je natančno v skladu z razlago.	»Kakšni hinavci, sem se drl.« / »Prej ste bili vsi proti, jaz sem hotel o tem debatirati, zdaj ste se pa usrali in nobeden ne upa dvigniti roke.« / »Pa ste me pustili izviseti, da sem zdaj jaz neka črna ovca.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Iz odlomka lahko ugotovimo, da se pripovedovalec zaradi miru odloči podpreti večino, se prilagodi, a v javnosti ostane sam, drugi ga ne podprejo, zato je razočaran in prizadet.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o problemu v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Sošolci so proti zaposlitvi varnostnika.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Obnašanje sošolcev obsojam. Če si niso upali glasovati, kot so rekli, se vsaj smejeti ne bi smeli. Mislim, da bi jih moralo biti stram.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Dobro poznam in razumem ravnanje pripovedovalčevih sošolcev. Obsojam njihovo postavljanje v javnosti, ker so se samo hvalili, niso pa priznali resne nevarnosti. Obnašali so se kot večina v javnosti – zlagano. Še huje pa se mi zdi, da so potem pri uri vsi glasovali drugače, kot so govorili, kar je zahrbtno. Njihovo početje razumem kot nemoralno in podlo.

Presoja problema na splošno (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena. Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	Mladi v javnosti ne izražajo svojega mnenja, ker ga večinoma nimajo.
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	V našem razredu se dostikrat spremo, ko pa je treba priznati, kdo je kriv, se bojimo izpostaviti. Tisti, ki je kriv, se potuhne, drugi pa molčijo zaradi lažne solidarnosti ali strahu.
2	Presoja je jasna, razložena.	Danes si nekateri mladi v javnosti upajo reči vse, če je prav ali ne. Včasih so predrzni, da se celo vrstniki čudimo in jih obsojamo. Nekaterim se zdi, da je pravica do izražanja lastnega mnenja neomejena, in se ne zavedajo, da s tem kratijo in kršijo pravice drugih. Po drugi strani pa velikokrat mladi ne zagovarjajo svojega mnenja v javnosti. Prilagajajo se večini in raje molčijo, kot da bi se izpostavili. Velikokrat jih je strah kakšnih pritiskov ali celo nasilja, ki bi sledilo. Pogosto so tiho, ker se včasih zdi, da je vse prav in nimajo več pravega kompasa.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitve dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	Ko ima moj sošolec govorni nastop, po navadi zmrzne, ker ga je strah.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Moj sošolec doma kriči na mamo in očeta. To je hotel ponoviti tudi pred razredničarko, ki ga je ustavila. Povedala mu je, da ima pravico do izražanja lastnega mnenja, a pri tem ne sme biti žaljiv.
2	Primer je opisan.	Ko smo prišli v 1. letnik, so se sošolke začele zmerjati in žaliti. Najglasnejše so si upale drugim celo groziti. V naslednjih dneh zato ene sošolke ni bilo v šolo, vendar ni povedala, kaj se je zgodilo. Vsi smo bili prestrašeni, a nihče si ni upal povedati resnice. Končno je nekdo o dogajanju v razredu povedal doma. Starši so potem to sporočili razredničarki in začeli smo se pogovarjati. Vsem je bilo neprijetno in vsi smo občutili krivdo. Spoznali smo, da se je treba o nesporazumih odkrito pogovarjati, ne molčati. To je pogum in kaže na človekovo zrelost.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Slovnicična pravilnost (Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost)

Točke	Merila
2	
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Pravopisna pravilnost (Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost)

Točke	Merila
2	
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Slogovna ustreznost (Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost)

Točke	Merila
2	
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija (SI): Mateja Gomboc, Gorica (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev književne zvrsti (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	Besedilo je dramatika.
1	Zvrst je poimenovana.	Besedilo je epsko.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Besedilo je pripovedno, ker pripoveduje o odnosu med pripovedovalko in njenim možem, ima tudi lirske prvine, saj so izražena pripovedovalkina čustva.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	Odlomek govori o skupnem življenju pripovedovalke in Milana. Ona mu je kuhala, on pa je raztreseno jedel. Potem je vstal od mize in zunaj kadil. Ko je spraševala, ali je v službi kaj narobe, ji ni odgovoril. V resnici ni bilo nič narobe. On je zvečer študiral iz knjig, ona pa se je pripravljala za službo. Ko je šla spat, je v slovo ni niti pogledal.
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Pripovedovalka govori o svojem življenju. Spominja se lepih začetkov z možem Milanom. Potem se je vse spremenilo. Kuhala je nove jedi in ga čakala, on pa je samo raztreseno pojedel. Zamahnil je z roko in ni odgovarjal na njena vprašanja. Zvečer sta šla spat brez pogleda.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	V odlomku beremo o zvezi med pripovedovalko in Milanom. Ona se trudi dobro skuhati zanj, on pa samo na hitro poje in vstane od mize. Potem zvečer delata vsak za svojo službo. Ona gre spat pred njim, on se poslovi, ne da bi jo pogledal.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek govori o dogajanju med pripovedovalko in Milanom v letu po poroki. Ona je prihajala z dela pred njim. Čakala ga je, kuhala, on pa se je domov vračal razdražen. Živčno je hodil po hodniku in kadil. Ko ga je žena spraševala, ali je kaj narobe v službi, ji ni hotel razlagati. Ob večerih sta oba delala za službo, nato je ona šla spat pred njim. Ni je več opazil. Pri vratih je čakala na njegov pogled, da bi jo morda razumel.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	zapiranje vase
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	navidezna/formalna zveza
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	odtujenost v zakonu / težave v zvezi

Razlaga izbranega problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Besedilo govori o Milanu, ki ima probleme v službi. Ženi o tem noče povedati.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Milan in njegova žena se ne pogovarjata o tem, kar ju skrbi.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Pripovedovalka pravi, da sta živila skupaj, a prej ni vedela, kaj to pomeni. Napočil je vsakdan. Ona je pripravljala kosilo zanj, on pa je raztreseno pojedel, kar je položila predenj. Nato se je dvignil od mize in kadil cigareto za cigareto. Ko ga je vprašala, kaj je, je zamahnil z roko in rekel, da nič in da ne bi razumela, če bi ji razlagal. Ne zanjo ne za harmonij se ni zanimal. Nobenih vprašanj, ki bi ju združevala kot drobni šivi, ni bilo več. Odprl je knjigo in sklonil glavo nadnjo. Ona je prva rekla lahko noč, on pa ob svojem običajnem večernem slovesu ni dvignil pogleda iznad knjig. Ona je obstala in čakala, da bi jo pogledal in razumel.
3	Razlaga je jasna, natančna.	Problem med pripovedovalko in Milanom je, da živita skupaj, a vsak svoje življenje, sta odtujena. Po poroki si je ona za uspešno zvezo prizadevala; kuhala in se veselila moževega prihoda, on pa tega sploh ni opazil, niti pogovarjal se ni z njo, njene hrane ni pohvalil, živčno je kadil in ničesar ni povedal. Ker žena ni vedela, kaj je narobe, ga je spraševala, on pa je menil, da svojih skrbi ne more deliti z njo, ker ga ne bi razumela. Čeprav je ona večkrat poskušala navezati stik in se pogovarjati z njim, se je Milan zaprl vase in si nekaj izpisoval iz knjig. Nje takrat ni več videl. Spat je vedno odšla sama pred njim, kar za mlade zakonce ni običajno.

Utemeljitev s citatom/primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Primer ni opisan. Citata ni. Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago.	»V resnici ni nič narobe, le da Milan vidi več, ve več, razume več, vendar ne more reševati, česar ni v njegovem delovnem razponu.« »Čas spoznavanja je dal vzorec potrpežljivosti in sočutja, ki se je v vsakdanjem življenju umaknil preslišanim vprašanjem in hitrim odgovorom.«
1	Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Tako kot zame se tudi za harmonij ni zanimal.« / »Saj ne bi razumela, če bi ti razlagal.« / »Skril se je v svojo tišino.« / »Obstala sem, da bi me videl na vratih.« / »Če bi me pogledal, bi razumel moje oči.«
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Odlomek govori o spoznanju mlade žene, da njun odnos po poroki ni tak, kot je pričakovala, saj se mož, ko živita skupaj, ne trudi več za zvezo.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o problemu v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Žena v odlomku se je streznila.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Milan je čuden, ne obnaša se kot mladoporočenec.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Menim, da Milan ni razumel, kaj je zveza dveh ljudi. Vse naj bi si delila, si pomagala, zaupala, se podpirala in si vedno stala ob strani. On pa se je obnašal, kot da še vedno živi sam, ženinoga truda sploh ni videl niti cenil, kar je zelo žalostno. Ona je pričakovala pozornost, zavedala se je, da se je treba za uspešen zakon truditi. Razočarana je bila, ker je ob spoznavanju kazal drugačno podobo. Morda se nista dovolj dobro poznala, preden sta se poročila.

Presoja problema na splošno (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Pari bi se morali dobro razumeti.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	V zvezi nastopijo težave, če se ljudje ne pogovarjajo.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Zveza dveh ljudi temelji na deljenju čustev, financ, materialnih dobrin. Samo prijateljevanje nas k temu ne zavezuje, ko pa se odločimo za skupno življenje, se moramo zavedati, da se je treba dogovoriti, se prilagoditi in da ni pošteno misliti le nase. Kdor ni zrel, mora živeti sam, sicer zveza razpade. Velika razlika je nekoga srečevati samo občasno ali biti z njim tudi, ko je eden ali drugi v slabi koži. Za to sta potrebna potrpežljivost in razumevanje. Če smo z nekom skupaj, moramo imeti zanj čas, moramo ga opazovati, razumeti in ne misliti le nase.

Utemeljitev s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer.	Naša soseda in njen mož tudi veliko delata, zato nimata časa za intimno življenje. Pri nas doma se velikokrat sprememo. Najprej sem mislila, da je to narobe. Zdaj vem, da se je o tem, kaj koga moti, treba pogovarjati. Zdi se mi, da se imata po prepiru mama in ati še rajše.
1	Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja. Primer je samo imenovan/nakazan.	
2	Primer je opisan.	

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Slovnicična pravilnost (Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost)

Točke	Merila
2	
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Pravopisna pravilnost (Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost)

Točke	Merila
2	
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Slogovna ustreznost (Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost)

Točke	Merila
2	
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Izviren naslov samostojne interpretacije ocenimo z eno točko, če skupno število točk ne preseže največjega možnega števila (30).